

Verder in verbinding

Iedereen doet mee en woont prettig in een duurzaam en veilig Pijnacker-Nootdorp

Hoofdlijnenakkoord 2018-2022 Gemeenteraad Pijnacker-Nootdorp

Inhoud

Introductie en opdracht.....	1
1. Verder in verbinding.....	3
2. Iedereen doet mee.....	5
3. Verduurzaming.....	7
4. Prettig en veilig wonen.....	9
5. Financieel gezond.....	11
Bijlage: rollen voor passende interactie.....	13

Introductie en opdracht

Voor u ligt het Hoofdlijnenakkoord 2018-2022. Dit is het resultaat van een dialoog tussen de raadsfracties en geeft uiting aan de ambities van onze raadsbrede samenwerking. Kern is dat we verdieping aanbrengen in de beweging die in 2014-2018 is ingezet. Vanuit dit akkoord gaan we onderling in de raad en met het college invulling geven aan betrouwbaar en integer handelend bestuur van Pijnacker-Nootdorp.

De afgelopen vier jaar stond voor de raad van Pijnacker-Nootdorp 'Samen doen' centraal. Dit kwam tot uiting in het contact met de samenleving, aansluiten op de kracht van de samenleving, werken aan een gunstig klimaat voor ondernemers, veilig en natuurvriendelijk ruimtegebruik maar ook werken aan duurzame oplossingen en financieel gezond beleid. Nu is het tijd om een stap verder te zetten. Dat doen we met drie inhoudelijke hoofddambities en twee randvoorwaarden. De laatste zijn kortgezegd: 'Verder in verbinding' en 'Financieel gezond'.

Inhoudelijk hebben we drie hoofddambities: Iedereen doet mee, Verduurzaming en Prettig en veilig wonen.

Iedereen doet mee (hoofdstuk 2)

Niemand mag aan de kant staan iedereen moet mee (kunnen) doen. De zorg moet (nog) toegankelijker, mensgericht en passender worden ingericht. We willen beter maatwerk, pgb als volwaardig instrument, ondersteuning van mantelzorgers, gerichtere inzet om mensen aan het werk te krijgen, afgestemde onderwijsvoorzieningen en aandacht voor cultuur.

Verduurzaming (hoofdstuk 3)

We gaan met inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties concrete doelen en stappen afspreken voor het behalen van klimaatdoelstellingen, de energietransitie en circulaire grondstoffenstromen. Met een heldere en gedragen marsroute en meetbare tussenresultaten vergroten we onze grip op deze omvangrijke thema's. Hoofdstuk 3 bevat ook voorstellen over duurzame glastuinbouw, (circulaire) economie en dierenwelzijn.

Prettig en veilig wonen (hoofdstuk 4)

Onze inwoners, van jong tot oud, moeten hier prettig en veilig kunnen wonen en verblijven. We hebben afspraken gemaakt over verbetering van de doorstroming op de woningmarkt en uitbreiding van het woningaanbod. We willen vol inzetten op de woonbehoeften van ouderen en jongeren. We waken voor de leefbaarheid en het wonen in een groene omgeving. De bereikbaarheid en de inzet op veiligheid houden we op peil.

Verder in verbinding (hoofdstuk 1)

Alle raadsfracties willen na 'Samen Doen' nu 'Verder gaan in verbinding', in het besef dat de gemeente van betekenis wil zijn voor de samenleving. We geven aan hoe we tegen dit thema aankijken en welke afspraken we daarover maken. Hierbij staat zowel de relatie van ons als volksvertegenwoordigers met de samenleving centraal, als ook onze relatie met het college en de relatie tussen college en samenleving. Ook de samenwerking met omliggende gemeenten, de Metropoolregio en de provincie is van belang.

Financieel gezond (hoofdstuk 5)

Het tweede randvoorwaardelijke thema is financieel gezond beleid. We staan er financieel goed voor en dat moet behouden blijven. We gaan behoedzaam en verantwoord om met gemeenschapsgeld. We leggen in het laatste hoofdstuk van het hoofdlijnenakkoord spelregels vast over hoe de gemeente omgaat met het geld. Daarbij is het nadrukkelijk onze ambitie om de lokale lasten te verlagen.

Opdracht aan het college

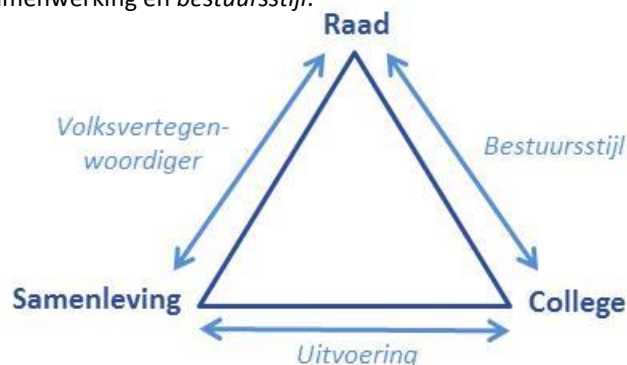
De ambities en afspraken in dit akkoord moeten worden uitgewerkt. We maken onderscheid tussen inspanningen die wij vragen en resultaten die we beogen. Bij inspanningen gaat het om een in te zetten beweging waarvoor het college zich direct inspant met een transparante aanpak. Bij resultaten gaat het om zaken waarbij direct de realisatie wordt opgepakt. In het uitvoeringsprogramma verwachten wij dat het college aangeeft hoe de aanpak er uit ziet om tot resultaten te komen. Wij geven het college opdracht om dit

uitvoeringsprogramma in partnerschap en co-creatie (maatschappelijke dialoog per inhoudelijk thema) samen met inwoners en organisaties uit te werken en daarin een haalbaarheidstoets te verwerken. Het doel hiervan is dat het college dit plan in alliantie met partners uitvoert. Voor onderwerpen die de gemeentegrenzen overschrijden geven wij het college de opdracht de samenwerking verder uit te werken in regioverband. Tevens vraagt dat van het college om dergelijke verbanden strategisch te benutten.

1. Verder in verbinding

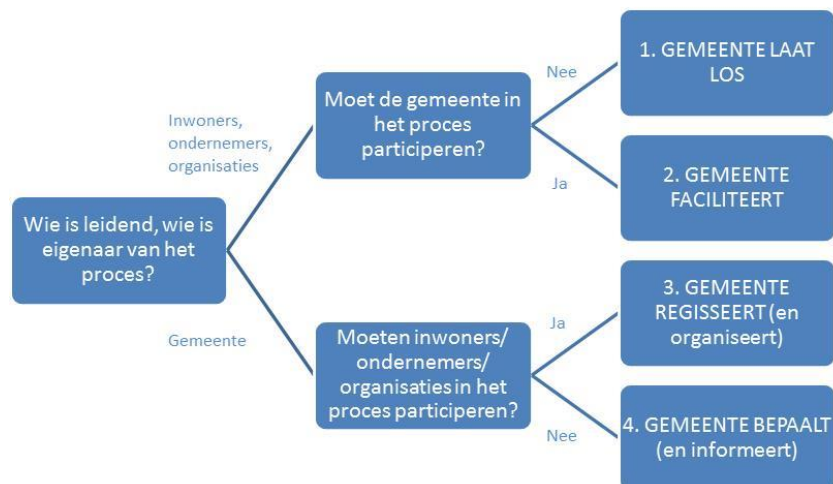
Wat hebben we voor ogen

We werken ten behoeve van onze inwoners. Om daarin succesvol te zijn is verbinding van de gemeente met inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en verenigingen belangrijk. In de gemeente is de raad het hoogste besluitvormende orgaan. Wij stellen kaders en geven opdracht aan het college vanuit dualisme. Het college is verantwoordelijk voor de *uitvoering* en wij controleren of datgene wat beoogd is ook gerealiseerd is. Dat betekent dat er sprake is van een samenspel tussen ons als raad en het college. Dat komt tot uiting in onze samenwerking en *bestuursstijl*.

Als gemeente is het belangrijk te begrijpen wat inwoners nodig hebben en daarbij willen we hun kracht en expertise benutten. Daar zien we een rol voor onszelf als *volksvertegenwoordiger* en voor het college in de *uitvoering*. We betrekken de samenleving (inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en verenigingen) bij het proces van besluitvorming. We willen dat de samenleving zowel raad als college begrijpt en kan volgen. Dat vraagt om interactie, om informatievoorziening (communicatie) en transparantie van zowel raad als college. Wij zijn duidelijk over welke rol wij innemen.

Wij onderscheiden vier mogelijke basisrollen voor onze interactie en dialoog met inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en verenigingen, afhankelijk van enkele basisvragen:

De uitwerking van deze rollen is opgenomen in de bijlage.

Raad als volksvertegenwoordiger

Wij staan als raad, als volksvertegenwoordigers, in verbinding met de samenleving. Dat doen we door klantgericht en betrouwbaar te zijn, ons lerend vermogen aan te spreken en continu te verbeteren en te vernieuwen. We geven lokaal-democratische vernieuwing een plek en maken ruimte voor debat. Dit raadsdebat wordt gevoerd vanuit inhoudelijke overtuigingskracht. We gebruiken verschillende vormen om in dialoog te zijn met inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en verenigingen. Dat kan door op locatie te vergaderen, maar ook door zelf een dialoog te organiseren over een vraagstuk. Het doel van zo'n dialoog kan divers zijn: van informatie ophalen tot controleren of datgene wat we beoogen ook gerealiseerd is.

Samenwerking raad en college (bestuursstijl)

We kiezen bewust een positie en rol als we iets (nieuws) ontwikkelen of doorontwikkelen. Daarover gaan raad en college met elkaar in gesprek en we leggen de afspraken vast. We zijn transparant over de rol die we innemen en over wat we van onze organisaties in de samenleving verwachten. We maken daarbij gebruik van de rollen loslaten – faciliteren – regisseren – bepalen. We nemen hierbij ‘publieke waarde’ als ons kompas (in plaats van regels en protocollen).

We zijn duidelijk over de samenwerking tussen raad en college, waarin experimenteerruimte is. Als het proces helder en op orde is, dan laten we in vertrouwen los. Doordat het college binnen de kaders blijft en de raad tijdig informeert (op inhoud, proces en draagvlak), kunnen we bijsturen als dat nodig is.

Uitvoering

Het college werkt vanuit partnerschap (co-creatie) samen met inwoners, (maatschappelijke) organisaties, verenigingen en ondernemers en is vanuit een open houding in verbinding. Het doel daarbij is dat iedereen vanuit de eigen mogelijkheden bijdraagt aan het oplossen van een vraagstuk. We gaan uit van vertrouwen en durven de uitvoering over te laten aan college en samenleving.

Wat spreken we af

Bestuursstijl

In de samenwerking tussen raad en college (bestuursstijl) stellen we als raad kaders en binnen die kaders geven we ruimte voor experimenteren en is innovatie mogelijk. Het doel dat we willen bereiken staat voorop; daarbij worden onnodig belemmerende regels verminderd of weggenomen. Raad en college stemmen processen en rollen vooraf af, blijven rolvast of maken bewust nieuwe afwegingen in rolvulling. Raad en college gaan bij complexe en politiek gevoelige vraagstukken met elkaar in gesprek om betekenis te geven aan de rollen en achteraf om te leren van de ervaringen. Dit vraagt een wederzijdse inspanning. We organiseren hiervoor een periodiek verbindingsoverleg tussen presidium en wethouders om op inhoud en proces vraagstukken en de aanpak daarvan met elkaar af te stemmen. Als het vertrouwen - onverhoopt - onder druk staat wordt het verbindingsoverleg eerder bijeen geroepen.

Raad en college gaan op korte termijn met elkaar in dialoog om te bespreken wat democratische vernieuwing in Pijnacker-Nootdorp betekent en wat het effect is op de transitie van ‘In contact! Samen doen’ naar ‘Verder in verbinding’. Hierbij wordt ook betekenis gegeven aan het begrip ‘publieke waarde’. Hierover worden werkafspraken gemaakt.

Volkvertegenwoordiging en uitvoering

Zichtbaar wordt dat zowel raad als college en organisatie het contact met de samenleving (inwoners, ondernemers, (maatschappelijke) organisaties en verenigingen) onderhoudt. Het doel van een op te lossen vraagstuk is helder, men weet wat de rollen bij het oplossen zijn evenals de wederzijdse verwachtingen. Aan begin van een proces zoeken we verbinding en communiceren we helder en eenduidig. Tijdens het realiseren van de plannen blijven we in verbinding met de samenleving en daarbij leggen we steeds uit waarom we doen wat we doen en hoe we de belangen afwegen. Afspraken worden gemaakt en nagekomen (betrouwbaar). Beoogd wordt dat we door deze inspanning een betere dienstverlener worden met een empathisch en betrokken bestuur.

Uitvoering

Aan het college wordt opdracht gegeven te komen met voorstellen om de regels in de breedte te verminderen en te vereenvoudigen, te beginnen bij evenementen.

Wij geven het college opdracht om uiterlijk in het derde kwartaal van 2018 het uitvoeringsprogramma in partnerschap en co-creatie samen met inwoners en organisaties uit te werken en daarin een haalbaarheidstoets te verwerken. In een maatschappelijke dialoog wordt de marsroute uitgestippeld om te komen tot energietransitie, invulling gegeven aan ‘Prettig en veilig wonen’ en aan ‘Iedereen doet mee’. Het doel hiervan is dat het college dit plan in allianties per thema met (maatschappelijke) organisaties en ondernemers uit voert.

2. Iedereen doet mee

Wat hebben we voor ogen

Al onze inwoners doen mee in de samenleving, niemand staat aan de kant. De gemeente Pijnacker-Nootdorp is mensgericht en biedt passende oplossingen voor jongeren, ouderen en inwoners in een kwetsbare positie. Het transformatiedenken wordt nader ontwikkeld vanuit 'Verder in verbinding' en daarin is publieke waarde leidend. Regels en protocollen zijn dienend. Uitgangspunt is de menselijke maat: ondersteuning moet passen op de leefwereld van onze inwoners. De gemeente heeft goede en duurzame voorzieningen voor maatschappelijke ondersteuning en toeleiding naar werk, onderwijs, gezondheidszorg, sport en cultuur.

Wat spreken we af

Jongeren, ouderen en kwetsbare inwoners

Er is gekozen voor een focus op drie groepen: jongeren, ouderen en kwetsbare inwoners. Dit is te herleiden naar de diverse beleidsnota's. De raad spant zich in om de gemeente de komende jaren te ontwikkelen naar een gemeente die vriendelijk is voor deze drie groepen en geeft daarmee actief invulling aan het welzijnsbeleid. Het college is transparant over de inspanningen die worden verricht.

De overgang van jeugdhulpverlening naar hulp voor volwassenen dient soepel te verlopen.

Het beleid voor de oudere inwoners wordt herijkt waarin ruimte is voor duurzaamheid, levensloopgeschiktheid en aandacht voor digitale dienstverlening en ontmoetingscentra. De openbare ruimte is goed toegankelijk voor minder mobiele inwoners. Ten behoeve van minder digitaal vaardige inwoners verschijnen gemeentelijke en officiële berichten weer op papier.

Maatschappelijke ondersteuning, jeugdhulp en (toeleiding naar) werk

Het is onvoldoende helder hoe de inwoners en de gebruikers de (maatschappelijke) ondersteuning sinds de overgang van deze taken naar de gemeente hebben ervaren. Daarom gaat de raad als volksvertegenwoordiger (Verder in verbinding) zelf met gebruikers en mantelzorgers in dialoog om te horen hoe het gaat, waar zij tegenaan lopen om vanuit die informatie (transformatie) opdrachten aan het college te geven. In deze opdracht is aandacht voor 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur, het herijken van de afspraken met de ombudsfunctie in Den Haag en onafhankelijke cliëntondersteuning. Deze dialoog gaat de raad periodiek voeren, met de bedoeling dat de resultaten meetbaar en toetsbaar worden.

Als er maatschappelijke ondersteuning of jeugdhulp wordt aangevraagd, staat maatwerk centraal. De gemeente verkent in dialoog met de aanvrager wat er nodig is en past maatwerk toe. Dat betekent dat maatwerk voor Zorg in Natura (ZIN) gaat en ook dat persoonsgebonden budgetten als volwaardig instrument worden ingezet, uiteraard gecontroleerd op rechtmatigheid. Dit vraagt om een voortdurende inspanning. Via een dialoog tussen raad, cliënten en mantelzorgers wordt getoetst of de doelen bereikt worden.

Er wordt opdracht gegeven aan het college om inzicht te geven in de huidige norm- en wachttijden en in de mogelijkheden voor verbetering van het uitvoeringsproces Wmo-en jeugdhulpvoorzieningen.

Er worden specifieke inspanningen verricht op vroegsignalering van jeugdproblematiek en preventieve ondersteuning aan gezinnen.

De gemeente investeert in het tegengaan van discriminatie. Dit vraagt zowel om het leggen van verbindingen met organisaties, scholen en sportverenigingen, als ook om het monitoren of de wettelijke taak goed wordt uitgevoerd. De raad geeft het college opdracht om op korte termijn inzicht te geven in hoe het beleid nu wordt uitgevoerd.

Toeleiding naar werk van uitkeringsgerechtigden heeft hoge prioriteit. Er komt een gerichte, lokale, persoonlijke aanpak. Bij de toeleiding naar werk gaan we de banden met lokale ondernemers aantrekken en beter benutten. Werkzoekenden en ondernemers die bij de gemeente aankloppen worden door ons geholpen

via één loket. Mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt worden actiever begeleid, met meer ruimte voor maatwerk.

Economie is een onmisbaar element in onze samenleving. Hoewel de 24-uurseconomie steeds verder ontwikkelt, respecteren wij zondagsrust voor inwoners en ondernemers die daar behoefte aan hebben. Deze zondagsrust wordt net als in de periode 2014-2018 niet gehinderd.

Het college krijgt de opdracht om aan te geven op welke wijze de mantelzorgondersteuning verbeterd kan worden. Dit om de mantelzorger te ontlasten, onder andere door respijtzorg actiever aan te bieden.

Onderwijsvoorzieningen

Er wordt door het college een onderzoek verricht naar het huidige onderwijsaanbod (basisscholen, praktijkonderwijs, VMBO, Havo en VWO). Doel van het onderzoek is om zicht te krijgen op het huidige aanbod, de huidige en toekomstige behoefte en de spreiding van de onderwijsvoorzieningen. Dit onderzoek moet onderbouwing geven van wat er nu echt nodig is en waar (in welke kern) dat nodig is. Dit onderzoek is Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen-overstijgend.

Er wordt opdracht gegeven een accommodatieplan op te stellen voor peuter- en kinderopvang en primair onderwijs. In dit plan worden alle losse Integrale Kind Centra-plannen geïntegreerd zodat deze in samenhang beoordeeld kunnen worden. In het accommodatieplan wordt de normering van de kosten op peil gebracht conform de richtlijn van de Vereniging Nederlandse Gemeenten.

Gezondheidszorg

Aan het college wordt opdracht gegeven om vanuit welzijns perspectief het bewustzijn voor een gezonde leefstijl en gezonde voeding te vergroten, met name op scholen en in sportverenigingen. De GGD heeft hierin een belangrijke rol. Een lokaal en integraal gezondheidsoverleg met lokale organisaties waarin de GGD monitorgegevens bespreekt is hierin stimulerend.

Sport

We geven uitvoering aan de nota Sport en Bewegen. Ten aanzien van de binnensport wordt een accommodatieplan opgesteld, waarbij de normering van NOC-NSF wordt meegenomen.

Cultuur

Aan het college wordt opdracht gegeven om een cultuurnota op te stellen. Doel van deze nota is om in dialoog met het cultuurplatform en andere aanbieders richting te geven aan het cultuurbeleid. Vraag in de dialoog is: wat willen we met een samenhangend cultuurbeleid bereiken in de gemeente Pijnacker-Nootdorp en wat is er nodig om dat te bereiken, met inachtneming van het cultureel erfgoed. Daarmee wordt een nieuw vertrekpunt vastgesteld.

3. Verduurzaming

Wat hebben we voor ogen

We hebben de ambitie dat alle energiegebruik in onze gemeente – in 2050 en zo mogelijk eerder – uit hernieuwbare bronnen komt. We willen van onze afhankelijkheid van fossiele brandstoffen af en de uitstoot van CO2 en fijnstof terugbrengen om bij te dragen aan het behalen van de klimaatdoelstellingen van Parijs. Ook windenergie is nodig om de klimaatdoelstellingen van Parijs te behalen. In onze gemeente zien we, conform het huidige beleid, geen mogelijkheden om windturbines te plaatsen zonder dat mensen of dieren er noemenswaardige hinder van ondervinden vanwege verstedelijking en de kwetsbare groene buitengebieden. Het huidige beleid is daarvoor niet genoeg. De energietransitie slaagt alleen als iedereen verantwoordelijkheid neemt en er maatregelen worden getroffen in bedrijven, bij de bouw van nieuwe huizen en in bestaande woningen. We willen samen met ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties de benodigde stappen concreet maken en afspreken, in de vorm van een convenant. De innovatiekracht van bedrijven en ondernemers vervult een spilfunctie in de verduurzaming. Woningcorporaties spelen een belangrijke rol in de verduurzaming van de sociale woningvoorraad. Ook willen wij bereiken dat de afvalstroom vanuit onze gemeente een ecologisch verantwoorde grondstoffenstroom wordt. En we vinden het belangrijk dat iedereen respectvol omgaat met dieren.

Wat spreken we af

Duurzaamheidstoets

Besluiten van raad of college hebben vaak gevolgen voor energiehuishouding en/of ecologie. Daarom spannen we ons er voor in om bij voorstellen, waar van toepassing, de gevolgen voor de energiehuishouding en de ecologie, waaronder biodiversiteit, goed in beeld te krijgen en nadrukkelijk mee te wegen in de besluitvorming.

Verantwoorde marsroute energietransitie

De afgelopen jaren zijn beleidslijnen uitgezet richting energieneutraliteit. We zoeken de oplossingen in bijvoorbeeld energiebesparingsmaatregelen, geothermie, zonne-energie en (lokale) warmtenetten. We moeten het nu concretiseren en waarmaken, zowel inhoudelijk als voor wat betreft de inzet van alle betrokkenen. Om een stevige basis te leggen willen we met ondernemers, inwoners en maatschappelijke organisaties een klimaatconvenant sluiten. Nog in 2018 moet daarvoor een co-creatietraject zijn gestart. Het gewenste resultaat is meer dan een intentieverklaring: er moet een marsroute worden uitgestippeld naar doelstellingen op lange termijn, waarin doordachte en betaalbare stappen worden gezet, die meetbaar tussenresultaat opleveren. Om latere innovaties te kunnen benutten moet de aanpak wel flexibel zijn. Bij deze marsroute is de gemeente duidelijk over de verantwoordelijkheid die zij op zich neemt.

Afval/grondstoffenstromen

De afvalinzameling moet praktisch worden verbeterd, we willen zien dat de service-afspraken met de inzamelaar worden waargemaakt. Dat is nodig voor het op orde houden van de woonomgeving, maar ook om grondstoffen voor hergebruik te scheiden. Met het huidige afvalbeleid spannen we ons in om bij te dragen aan een circulaire grondstoffenstroom. En als andere maatregelen nodig zijn en mogelijk blijken, dan zal het afvalbeleid worden uitgebreid of herijkt. Tegen dumping van afval (sluikstort) wordt handhavend opgetreden.

Herstructurering glastuinbouw

De glastuinbouwsector heeft een belangrijke rol bij de energietransitie, biodiversiteit en circulaire economie. Wij zien echter een breder vraagstuk. Voor een duurzame toekomst van glastuinbouwbedrijven is herstructurering nodig. Deze herstructurering vraagt zowel individuele als collectieve stappen en komt daardoor moeilijk van de grond. De komende jaren spant de gemeente zich hiervoor in, zonder zelf financiële belangen te nemen. We kiezen voor een actieve inzet vanuit een regisserende (maar niet bepalende) rol. De gemeente gaat ondernemers actief aansporen tot herstructurering, brengt externe financieringsmogelijkheden goed onder de aandacht, neemt actief fysieke en juridische belemmeringen weg en maakt energiek gebruik van samenwerkingskansen met andere overheden en met de sector.

Dierenwelzijn

De afgelopen jaren is het dierenwelzijn in kaart gebracht. Zoals toen is afgesproken wordt de nota dierenwelzijn geëvalueerd en zullen we serieus naar eventuele knelpunten kijken. Voor een goede beeldvorming organiseert de raad als volksvertegenwoordiger een evaluatie via een maatschappelijke dialoog (een rondetafelgesprek met externe betrokkenen) en vindt er een inventarisatie van de huidige situatie plaats. Op basis daarvan geeft de raad opdracht aan het college een uitvoeringsplan met concrete verbetervoorstellen op te stellen en voor te leggen aan de raad.

4. Prettig en veilig wonen

Wat hebben we voor ogen

Er is de komende jaren behoefte aan meer woningen en daaraan levert Pijnacker-Nootdorp een bijdrage. Omdat we het kenmerkende groene karakter van onze gemeente willen behouden gaan we behoedzaam om met de beperkte ruimte. We hebben voor ogen dat er niet grootschalig wordt uitgebreid en dat vooral voor ouderen die willen doorstromen en jongeren die willen starten op de woningmarkt, de woningvoorraad groter wordt. We geven uitbreidingen en verdichtingen zodanig vorm dat iedereen hier prettig kan wonen in een leefbare, veilige en bereikbare woonomgeving. We maken een langetermijnvisie voor levendige winkelcentra.

Wat spreken we af

Behoedzaam bijbouwen

Vanwege de regionale en lokale behoefte aan meer woningen, bouwen we de geplande uitbreidingen af en werken we de mogelijkheid om extra woningen bij te bouwen verder uit. We staan geen nieuwbouw in het groene buitengebied toe. Bij het benutten van mogelijkheden binnen de kernen spannen we ons in voor een kwalitatief goede inpassing, zodat de leefbaarheid niet wordt aangetast. Niet elk onbebouwd stukje mag worden volgebouwd met woningen. We benutten mogelijkheden voor vergroening van de woonomgeving. 'Papieren glastuinbouwareaal' dat niet nodig is voor de herstructurering van de glastuinbouw kan worden vrijgemaakt voor woningbouw. In nieuwbouwwijken bestemmen we ruimte voor speelveldjes en groen.

Woningbouwprogramma

In de actualisatie van de woonvisie en het woningbouwprogramma zetten we de behoefte van onze ouderen en jongeren centraal. We zien dat de gemiddelde bewoningsdichtheid afneemt, terwijl wij relatief veel gezinswoningen realiseren. Tegelijkertijd zien we dat huizen voor starters steeds duurder worden en ouderen die willen doorstromen te weinig mogelijkheden hebben. We willen als resultaat zien dat er meer doorstroomwoningen in het midden- en dure segment en meer woningen in het lagere koopsegment worden gebouwd. Ook mensen die vanwege een beperking specifieke woonbehoeften hebben willen we beter bedienen. De huisvesting van vergunninghouders wordt binnen de wettelijk opgelegde taakstelling uitgevoerd. Er moet levensloopgeschikter en beter aanpasbaar (c.q. duurzamer) worden gebouwd. Ook is kwalitatief goede inpassing in de woningvoorraad belangrijk zodat wijken een gevarieerde samenstelling houden.

Om de aanpak waarmee we aan deze resultaten werken doordacht vorm te geven, dragen we het college op om (in plaats van met een globale programmering te komen):

- aannames en uitgangspunten te verifiëren,
- op maat en in verbinding met de specifieke doelgroepen de plannen te concretiseren,
- flexibel en onderzoekend oog te houden voor specifieke behoeften,
- op microniveau specifiek zijn in de programmering en, tot slot,
- af te stemmen met de regionale woningbouwontwikkelingen zodat het middensegment in de regio voldoende bediend wordt.

Werken vanuit huis

Hoewel op langere termijn in de regio wellicht behoefte is aan meer bedrijfsruimte zullen we de komende jaren binnen onze gemeente in principe geen nieuwe ruimtereserveringen voor bedrijventerreinen doen. Passend bij de ambitie om een prettige woongemeente te zijn, worden de mogelijkheden om te werken vanuit huis verruimd door aanpassing van regelgeving. We blijven ons inspannen voor een goed ondernemersklimaat vooral ook voor zzp-ers en kleinbedrijf.

Bereikbaarheid

Omdat de infrastructuur op papier toereikend is voor een gemeente met 65.000 inwoners, plannen we geen nieuwe hoofdwegen, maar blijven we alert op het op peil houden van de bereikbaarheid. We zorgen dat fietsers veilig kunnen deelnemen aan het verkeer en daarvoor plannen we fietspaden in nieuwbouwwijken, met name ten behoeve van schoolroutes.

Digitale bereikbaarheid

Ook willen we in deze periode bereiken dat het buitengebied goede internetverbindingen krijgt.

Veiligheid

Het veiligheidsbeleid is op orde. Om het op orde te houden zetten we de inspanningen op het gebied van preventie voort en zorgen voor een goede afstemming van preventie en repressie (opsporing en vervolging). Daarmee willen we ook een vermindering van inbraken en overlast realiseren. We zorgen voor voldoende handhavingscapaciteit en middelen om dat beleid uit te kunnen voeren.

5. Financieel gezond

Wat hebben we voor ogen

Behoedzaam en verantwoord uitgeven

De gemeente Pijnacker-Nootdorp staat er aan het begin van deze nieuwe raadsperiode financieel goed voor. Maar er zijn ook veel financiële onzekerheden en we willen behoedzaam en verantwoord met gemeenschapsgeld omgaan. Op dit moment is nog onduidelijk wat werkelijk de financiële ruimte is voor nieuw beleid. Dat komt door aangekondigde plannen van het nieuwe kabinet en door kostenstijgingen. We zijn in de komende raadsperiode voorzichtig met nieuwe uitgaven: eerst moet duidelijk zijn dat er geld voor is. Daarbij is het nadrukkelijk onze ambitie om de lokale lasten voor onze inwoners en ondernemers te verlagen.

Financiële planning voor de lange termijn

Om een financieel gezonde gemeente te blijven moet er een financiële planning voor de lange termijn komen. De gemeente heeft veel investeringen gedaan en gepland, met langere termijn gevolgen voor de financiën. Oplopende kapitaallasten en onderhoudskosten en benodigde vervangingsinvesteringen leggen een beslag op toekomstige inkomsten en reserves. In de nieuwe raadsperiode gaan we bij financiële beslissingen expliciet rekening houden met de lange termijn gevolgen.

Wat spreken we af

Sluitende begroting

De meerjarenbegroting is in principe voor alle jaren sluitend. Het eerste jaar moet in ieder geval sluitend zijn en als er tekorten dreigen dan bevat de begroting maatregelen om dat te voorkomen.

Meevallers

Financiële meevallers per begrotingsprogramma gaan eerst naar de Algemene Reserve.

Tegenvallers (en weerstandscapaciteit)

Om eventuele tegenvallers te kunnen opvangen houden we de financiële weerstandscapaciteit altijd op een minimaal voldoende peil. De weerstandsratio is in iedere meerjarenbegroting minstens 1,0.

Houdbare schulden

Om de financiële risico's van hoge schulden te beperken geldt een norm voor houdbare schulden. Als de schuldquote hoger is dan 100% mag de schuldquote niet stijgen.

Nieuw beleid

Voor nieuw beleid wordt alleen geld beschikbaar gesteld als de financiële gevolgen zijn afgedekt. Voorgestelde nieuwe uitgaven (vanuit een regulier exploitatiebudget, investeringskrediet of in het kader van een grondexploitatie) worden integraal afgewogen en beoordeeld op hun lange termijn financieel effect.

Grondexploitaties

Grondexploitaties worden berekend met meerdere realistische scenario's. Bovendien wordt een totaaloverzicht van de gezamenlijke exploitaties opgesteld om de ontwikkelingen in samenhang te kunnen beoordelen.

Lokale lasten

Het is nadrukkelijk onze ambitie om de lokale lasten te verlagen. Jaarlijks is er een integrale afweging van voorgestelde uitgaven en de ontwikkeling van de lasten. Indexering van belastingen, heffingen en leges is geen automatische meer. De onroerende zaakbelasting stijgt niet met meer dan het inflatiepercentage. Heffingen en leges zijn als uitgangspunt kostendekkend; daarnaast zijn andere criteria mogelijk zoals benchmarks.

Eneco aandelen

Bij verkoop van aandelen Eneco wordt de opbrengst eerst toegevoegd aan de algemene middelen en bekijken we eerst hoe de structurele gevolgen worden opgevangen. We lopen niet vooruit op besteding van geld dat we nog niet hebben.

Bestemmingsreserves

We leggen bestemmingsreserves aan om toekomstige uitgaven te kunnen opvangen. Deze reserves worden alleen verlaagd als ook de bestemming (deels) is vervallen.

Subsidieverstrekking

De verstrekking van subsidies is gericht op expliciete doelen en gekoppeld aan activiteiten die op hun maatschappelijke effectiviteit worden beoordeeld.

Vastgoed

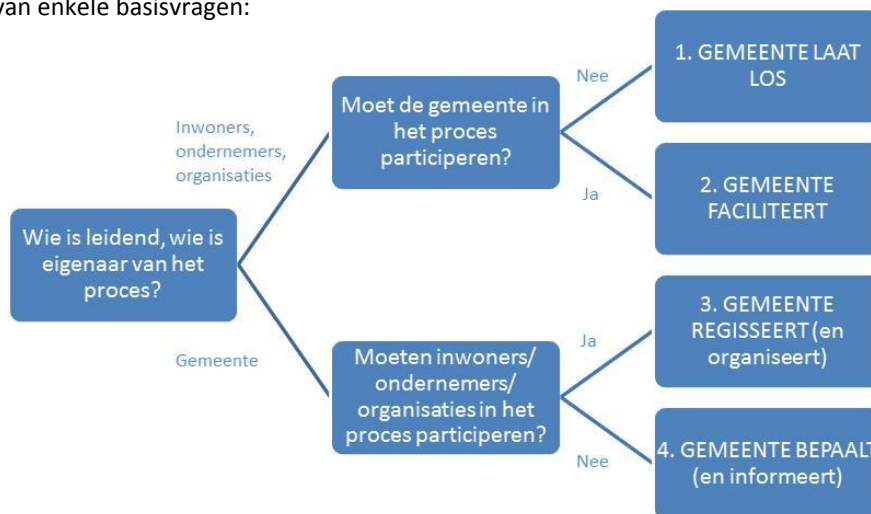
Gemeentelijke gronden en vastgoed worden doelmatig in eigendom, gebruik en beheer gehouden.

Capaciteit

Om de ambities van het hoofdlijnenakkoord en de bestaande gemeentelijke taken uit te kunnen voeren is voldoende ambtelijke capaciteit essentieel.

Bijlage: rollen voor passende interactie

Wij onderscheiden vier mogelijke basisrollen voor onze interactie met inwoners, ondernemers en organisaties, afhankelijk van enkele basisvragen:

Variant 1: LOSLATEN (proces van inwoners/ondernemers/organisaties)

Inwoners, ondernemers en organisaties zijn op eigen kracht en vanuit eigen initiatief bezig met eigen vraagstukken. Ze richten zich op individuele en collectieve belangen en zorgen zelfsturend voor oplossingen. De samenleving functioneert daardoor grotendeels op basis van kracht en initiatief van inwoners en ondernemers en hebben veel beïnvloedingsruimte. Dit vraagt van de gemeente een terughoudende opstelling om te voorkomen dat gemeentelijke regels en normen beperkend werken op genomen initiatieven. Dereguleren is dus een inzet die bij past bij deze rol. Als de raad informatie wil vanuit hun volks vertegenwoordigende rol dan legt zij haar oor te luister in de samenleving.

Variant 2: FACILITEREN (proces van inwoners/ondernemers/organisaties, gemeente betrokken)

Bij sommige zaken faciliteert de gemeente, zodat de kracht en inzet van inwoners en ondernemers effectiever wordt door samenwerking in maatschappelijke netwerken. De gemeente draagt zo bij aan synergie in inzet van anderen bij vraagstukken die de gemeente niet zélf kán oplossen. Dat betekent dat er in tijd én inhoud ruimte is voor beleidsbeïnvloeding, dat dit vraagstuk niet onlosmakelijk is verbonden met gemeentelijke verantwoordelijkheden die niet in de samenleving gelegd kunnen worden. De gemeente analyseert het krachtenveld en schat in welke krachten moeten worden gesteund. Doel van faciliteren van die krachten is ook de zelfwerkzaamheid en zelfredzaamheid te versterken, zodat we als gemeente kunnen loslaten. Faciliteren kan door het bij elkaar brengen van partijen, het organiseren van ontmoetingen, fysieke ondersteuning of subsidiëring. Bij deze *faciliterende participatieve bestuursstijl* heeft de raad uiteraard een kaderstellende rol maar laat daarin ruimte voor het college om in interactie zijn betrokkenheid vorm te geven. Doordat gemeente faciliteert kan gemeente ook een samenwerkingspartner zijn waarbij de actoren de lead blijven houden (binnen de door gemeente gestelde randvoorwaarden) en gerichte ondersteuningsvragen stellen. Het kan zijn dat de gemeente eerst een faciliterende rol heeft met het doel om daarna los te laten.

Variant 3: REGISSEREN (proces van gemeente, inwoners/ondernemers/organisaties betrokken)

Dan zijn er zaken waar de gemeente zelf de regie neemt en waarbij betrokkenheid van inwoners, ondernemers en organisaties wenselijk is. De gemeente analyseert wie op welk moment en met welke rol belang heeft (stakeholderanalyse) en organiseert dat vanaf het begin de juiste actoren meedenken over en meewerken aan probleemstelling en oplossing. Dat betekent dat er in tijd en inhoud ruimte is voor beïnvloeding. College en raad bepalen samen welke ruimte er is voor participatie en vanaf welk moment. Daarin nemen ze ook eigen rolverdeling mee. Door gemeente wordt vastgelegd of het om meedenken gaat met een open vraag (veel ruimte voor discussie, inbreng, advies, oplossingsrichtingen) of consultatie rond een gesloten vraag. De consultatie is niet bindend, gemeente houdt de regie omdat dit vraagstuk niet los te zien is van andere gemeentelijke verantwoordelijkheden. De gemeente verzorgt de belangenafweging. In deze *regisserende participatieve bestuursstijl* zijn raad en college beiden aan zet en dat vraagt een goede rolverdeling.

Variante 4: BEPALEN (proces van gemeente)

Tot slot zijn er taken waar de gemeente zelf voor moet zorgen, waar geen ruimte is voor (beleids)beïnvloeding vanwege (handhaven) wet- en regelgeving of bij ingrijpen in onveilige situaties. De rol van de raad daarbij is om de kaders te stellen, het college voert uit. Inwoners worden in dat proces vertegenwoordigd door de raad; bij de verkiezingen gaf de inwoner mandaat om de algemene belangen te wegen en de uitkomst te bepalen. Uiteraard worden inwoners in deze variant wel geïnformeerd.